

POROČILO S POTI

ZNANSTVENO SREČANJE V OKVIRU PROJEKTA EQUAL

(PARIZ, 17.-21. MAJ 2006)

ENAKE MOŽNOSTI PRI ZAPOSLOVANJU HENDIKEPIRANIH LJUDI V EVROPI

Zaposlovanje hendikepiranih oseb postaja v državah Evropske unije vse bolj pomembno iz več razlogov. Eden od njih je vse večje število hendikepiranih ljudi (z vidnimi in nevidnimi ovirami) in bolj poglobljeno zavedanje, da izključenost iz prostora dela in plačane zaposlitve prinaša vsaj delno socialno smrt. Predmet sestanka je bilo znanstveno srečanje predstavnic in predstavnikov transnacionalnega partnerstva v okviru projekta EQUAL (2005-2008), ki se ukvarjajo z vprašanjem enakih možnosti, vključevanjem in novimi pobudami na področju zaposlovanja hendikepiranih ljudi.

Znanstveno srečanje je bilo sestavljeno iz dveh delov: iz strokovnih obiskov francoskih organizacij, kjer poteka dobra praksa na področju zaposlovanja in poklicnega strokovnega usposabljanja hendikepiranih ljudi, in iz znanstvenega sestanka v zvezi z potekom primerjalne raziskave med Francijo, Nemčijo, Italijo in Slovenijo o stanju na področju enakih možnosti na področju zaposlovanja ljudi z ovirami.

Francija pozna sistem kvotnega zaposlovanja že od leta 1987, zakon o zaposlovanju hendikepiranih ljudi pa je leta 2005 še povečal obvezni odstotek hendikepiranih oseb, ki jih mora zaposliti vsaka organizacija in podjetje (zasebno ali javno). V vsaki organizaciji, ki ima več kot 20 zaposlenih delavk in delavcev, mora biti 6 odstotkov ljudi z ovirami. Če obvezna kvota 6 % ni izpolnjena, mora organizacija plačati kazen, ki znaša okoli 5.000 evrov za vsakega delavca, ki ga je zaposlila premalo. Denar, ki se s kaznijo pridobi, se vrača nazaj k spodbujanju projektov za zaposlovanje oviranih oseb.

Tudi v Sloveniji od leta 2004 poznamo kvotni sistem, ki pa je le skromno spremenil obstoječo prakso, saj predpostavlja le 2 % kvoto hendikepiranih v javnih institucijah, kar je občutno

premalo za resnične spremembe. Še več, slabo senzibiliziranje delodajalcev, slaba podpora hendikepirnim za pridobitev strokovnega znanja ali prekvalifikacijo (v primeru ovire, ki se pojavi sredi življenjskega ciklusa) in slabo prilagajanje delovnih okolij ohranja Slovenijo kot državo, ki diskriminira hendikepirane in jim ne daje enakih možnosti. Slovenija ohranja ideologijo skrbi in dela iz terapevtsko-disciplinskih nagibov namesto zaradi individualne podpore za razvoj strokovnih poklicnih znanj. Zato Slovenija ostaja v skupini tradicionalno tranzicijskih držav, ki so strukturno odporne in nenaklonjene spremembam in ki le počasi dosegajo standarde v starih državah EU.

Če iščem jedrno misel celotnega strokovnega in znanstvenega srečanja, bi jo strnila v slogan: Od delovne terapije k strokovnemu delu za plačilo – in od predsodkov, ki hendikepirane izključujejo, k novim znanjem, ki jih vključujejo.

Darja Zaviršek